

LESBRIEF LES 2

De geschiedenis in scène gezet in Limburg

Bij geschiedenis leer je vaak over bekende personen uit de geschiedenis. Maar er waren ook veel onbekende mensen die iets interessants hebben meegemaakt. Bijvoorbeeld in de Tweede Wereldoorlog. In deze les maak je kennis met een verhaal uit de Tweede Wereldoorlog van iemand uit Limburg. Door middel van een brainstormsessie neem je met je groepje de eerste stappen om dit verhaal in scène te zetten in de volgende lessen!

OPDRACHT 1

Welk gevoel krijg je bij de tekst?

.....
 .....

Wat kan er gebeurd zijn?

.....
 .....

Miryam is met haar broer onderweg naar haar oma.
 Achter zich hoort ze een zoemend geluid.
 Ze kijkt om zich heen. Het geluid geeft haar
 een raar gevoel.

Wie komen er in beeld?

.....
 .....

Welke kleuren zie je voor je?

.....
 .....

Welke onderdelen zouden er op een foto zichtbaar zijn?

.....
 .....

5. 123 ONDERDUIKERTJES

Tijdens de oorlog heette ik niet meer Zillie Bak. Ik was Thea Maarschalkerweerd en woonde jarenlang rustig bij de familie Beterams in Venray. Zo overleefde ik de oorlog. Mijn ouders overleefden de oorlog niet. Na de bevrijding wilde ik bij mijn onderduikouders blijven, maar een oom eiste me op en nam me mee terug naar Amsterdam.

Lees bovenstaande quote en beantwoord samen met je groepje de volgende vragen.

Welk gevoel krijg je hierbij?

.....
.....

Wat kan er gebeurd zijn?

.....
.....

Welke kleuren zie je voor je?

.....
.....

Wat voor kleding stel je je voor?

.....
.....

Waar vindt het plaats? (bijv. bos, treinstation, dorpsstraat, etc.)

.....
.....

Wie zijn er allemaal onderdeel van het verhaal?

.....
.....

5. 123 ONDERDUIKERTJES

Tijdens de oorlog heette ik niet meer Zillie Bak. Ik was Thea Maarschalkerweerd en woonde jarenlang rustig bij de familie Beterams in Venray. Zo overleefde ik de oorlog. Mijn ouders overleefden de oorlog niet. Na de bevrijding wilde ik bij mijn onderduikouders blijven, maar een oom eiste me op en nam me mee terug naar Amsterdam.

De zevenjarige Zillie Bak is een van de 123 kinderen die tijdens de Tweede Wereldoorlog in Limburg worden ondergebracht. Ze worden geholpen door het netwerk van Johanna van de Voort.

Johanna, beter bekend als tante Hanna, werkte als kraamverzorgster toen de oorlog uitbrak. Maar in de loop van de oorlog vormde ze een netwerk dat onderduikadressen in Noord-Limburg regelde voor Joodse kinderen.

Via een Amsterdamse verzetsgroep werden kinderen naar haar toegebracht. Zij waren uit de crèche tegenover de Hollandsche Schouwburg gesmokkeld. Via de telefoon kreeg Hanna van tevoren te horen hoeveel pakketjes 'koffie' (jongens) en 'thee' (meisjes) er geleverd zouden worden.

Eenmaal in Limburg werd gedaan alsof de kinderen 'Rotterdamertjes' waren: weeskinderen die uit het gebombardeerde Rotterdam waren weggehaald. Ze kregen allemaal een schuilnaam en een nieuwe identiteitskaart.

Eerst nam Hanna de kinderen tijdelijk zelf in huis om ze te laten wennen aan de situatie. Later bracht ze hen onder bij een van de vele boerenfamilies die ze vanuit haar beroep kende. De meeste kinderen gingen tijdens de oorlog gewoon naar school en naar de kerk.

Bij een razzia in augustus 1944 werden gezinshoofden van de onderduikfamilies en verschillende kinderen opgepakt. Ook Hanna werd gearresteerd. Negen dagen zat ze gevangen in kamp Vught. Ze werd er verhoord en gemarteld. Maar ze hield vol dat ze 'Rotterdamertjes' had ondergebracht en kwam vrij.

Na de oorlog verzamelt Mien van de Voort, de zus van Hanna, foto's van zo'n vijftig joodse kinderen. Ze vraagt hen ook naar hun verhaal over de onderduikperiode in Limburg. Deze verhalen bundelt Mien in 'Het album van Tienray'.

Een tiental kinderen uit de groep heeft de oorlog helaas niet overleefd: zij werden gedeporteerd en vermoord.

Archiefbeeld: Vrouw achter staand is Hanna van de Voort, vooraan studenten die haar hielpen. Collectie Beeldbank WO2 - Verzetsmuseum Amsterdam, uit; Het album van Tienray

OPDRACHT 4

**Als je een foto van de quote zou maken, hoe zou die er dan uitzien?
Wat heb je nodig? Schrijf of teken het hier!**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

TAAKVERDELING

- Regisseur**
Stuurt iedereen aan en houdt overzicht.
- Fotograaf**
Maakt de foto, werkt samen met de regisseur.
- Producent**
Zorgt ervoor dat alles volgens schema loopt.
- Model**
Staat op de foto en kent de quote goed.
- Stylist**
Zorgt ervoor dat iedereen de juiste kleren en spullen heeft.

BENODIGDHEDEN

- Kleding**
- Voorwerpen**
- Locatie**
- .....
- .....
- .....

FOTOTECHNIEKEN

- Perspectief**
- Beweging**
- Licht/donker**